Verslag van de vergadering van de commissie Sociale en Algemene Zaken, gehouden op 28 september 2023 in de raadszaal van het gemeentehuis.

Aanwezig:

Voorzitter:	L. Peeters
Griffier:	R. van Heijnsbergen
Namens PNL:	R. Tijssen en T. Brouwers
Namens De Werkgroep:	R. van Bree, J. Gruijters, N. Otten
Namens ABL:	A. de Groot en B. van Sinten
Namens CDA:	J. Meulensteen, G. van Rixtel en A. van der Aa
Namens Ouderen Appèl-HvL:	A. de Hoon en F. van Zeeland
Namens PvdA:	R. Coolen, L. Engels en DJ. Gloudemans
Namens het college:	F. van der Meijden, J. Briels, R. van den Berkmortel en M. Slaets-Sonneveldt

1. Opening.
De voorzitter opent de vergadering. Er hebben zich geen insprekers gemeld.

2. Vaststelling van de agenda.
De agenda wordt vastgesteld.

3. Ingekomen stukken en mededelingen.
Naar aanleiding van de raadsinformatiebrief Regionale pilot samenwonen op proef voor mensen met een bijstandsuitkering merkt mevrouw Meulensteen op dat haar partij enige tijd geleden hiervoor heeft gepleit door middel van een motie. Die was toen overbodig. Waarom is er nu sprake van een gewijzigd inzicht.
Wethouder Briels geeft aan dat op basis van ervaringen die zijn opgedaan in Tilburg nu toch in lijn met de strekking van die motie is gehandeld.
De heer Van Zeeland snapt niet waarom er in aantal gevallen geen uitkering meer nodig is wanneer uitkeringsgerechtigden gaan samenwonen.
Volgens wethouder Briels is er sprake van een gedeeld huishouden waardoor men minder uitkering nodig heeft. Daarnaast is het mogelijk ook het gevolg van het feit dat iemand met een uitkering gaat samenwonen met iemand die een baan heeft.
Naar aanleiding van de raadsinformatiebrief Definitief evenementenbeleid gemeente Laarbeek 2023 vraagt de heer Brouwers aandacht voor toenemend drugsgebruik bij evenementen.
Burgemeester Van der Meijden wijst op de zorgen die hierover leven binnen de regio. Dat wordt binnen de driehoek besproken. De vinger wordt aan de pols gehouden over het drugsgebruik en waar mogelijk wordt opgetreden. Met de organisatie van Wish worden goede afspraken gemaakt. Het is belangrijk om het drugsgebruik te de-normaliseren.

4. Voorstel tot het herstel van de historische verbindingen tussen Landgoed Eyckenlust en Beek en Donk.
Wethouder Slaets geeft een korte inleiding over het voorstel. Het onderwerp wordt ingeleid aan de hand van een presentatie die gegeven wordt door de heer Alkemade, voormalig rijksbouwmeester en mevrouw Hornix van de gemeente.

De heer Van Zeeland spreekt van een aanzienlijk kostenplaatje wat op termijn nog groter wordt. Hij ziet het als een kunstmatige verbinding tussen 2 historische gebieden en is nog niet overtuigd van de nut en noodzaak hiervan.
De heer Gruijters mist in het voorstel een bredere visie op het kanaal. Hij is blij met de visie op het landgoed en de toezegging dat de brede kanaalvisie er aan komt. Een samenhang tussen beide onderwerpen is essentieel. Hij vraagt wat de status is van de gebiedsvisie Eyckenlust en vraagt zich af als er ja wordt gezegd tegen deze brugverbinding, of dat dan ook een akkoord impliceert over de gebiedsvisie. Over de mogelijkheden tot woningbouw in het gebied heeft hij wel enige vragen. Vooralsnog wordt het voorstel kritisch bekeken en zal zijn fractie met de achterban overleggen.
De heer Van Sinten wijst op het belang van een blik op de toekomst. Zij fractie heeft echter ook nog wel twijfels over dit voorstel. Hij vraagt de raad nu precies maakt en in hoeverre dat invloed heeft op de andere plannen in dat gebied.
Mevrouw Coolen vraagt in hoeverre er nog sprake is van een historische verbinding nu het kanaal er al 200 jaar ligt. Naar haar idee is er met de bestaande brugverbindingen geen sprake van een scheiding en voegt een nieuwe brug dus weinig toe aan de bestaande wandelmogelijkheden. De financiële middelen kunnen beter besteed worden aan belangrijkere problemen. Ook stelt zij vraagtekens bij de bouw van woningen in het gebied. De PvdA staat dan ook niet achter het voorstel.
Mevrouw Meulensteen geeft aan dat haar partij ook niet voornemens om het voorstel te steunen. Zij wordt daarin gesterkt door reacties vanuit de inwoners. Ook zij is van mening dat de financiële middelen beter gereserveerd kunnen worden voor andere ruimtelijke projecten. Er bestaat geen nut en noodzaak voor deze brug. Een voetgangersbrug gekoppeld aan de bestaande brug is wat haar betreft een beter idee.
De heer Tijssen meent dat het plan wel een toegevoegde waarde kan hebben voor Laarbeek. Het sluit ook aan bij het imago van waterpoort van de peel. Er is echter wel veel geld mee gemoeid. In de gemeenschap zijn hierover wisselende geluiden te horen. Het was beter geweest als dit plan eerder bekend was gemaakt onder de inwoners. Het voorstel kan niet los worden gezien van de kanaalvisie. Op dit moment wil zijn partij het proces niet frustreren en gaat hij akkoord met het voorstel. Dat wil echter niet zeggen dat men ook akkoord gaat met het masterplan. Bij de begrotingsbehandeling moet een en ander, in samenhang met elkaar, wel duidelijk zijn.
Wethouder Slaets vindt dat men bereid moet zijn om verder te kijken dan de problemen van vandaag de dag. Dit is een unieke kans die Laarbeek in de toekomst veel kan brengen. Het gaat om het behoud van onze cultuurhistorie en onze eigen identiteit. Er hangt inderdaad wel een prijskaartje aan maar daar komt ook veel voor terug. Het is van belang de samenhang te zien met de kanaalvisie en de groene long/zwembad. Durf te kijken naar de mogelijkheden. Ja zeggen nu betekent niet dat ook ja wordt gezegd tegen het definitieve plan.
Mevrouw Hornix vult aan dat het hier gaat om een denkrichting naar een masterplan. Wat betreft de bouw van woningen zijn er zoekgebieden in het plan opgenomen. Over het type woningen is nog niets bekend. De bouw daarvan is ook bedoeld om het landgoed in stand te houden. In het masterplan wordt hier nader op teruggekomen. Er ligt nu wel een deadline om de aanvraag door te laten gaan. Gaan we daar over heen dan kan er volgend jaar pas weer een aanvraag worden ingediend. Onzeker is dan of die dan wel wordt toegekend. Een akkoord nu betekent niet dat ja wordt gezegd tegen het volledige plan.
De heer Alkemade wijst erop dat dit soort kansen niet vaak voorbij komt. Het algemeen belang wordt ermee gediend.

De heer Gruijters ziet ook het belang van het behoud van ons erfgoed. Zijn fractie is positief kritisch. Hij vraagt wat de relatie is van dit voorstel met de oplossingsrichting van de problematiek bij de Beekse brug.
Wethouder Slaets geeft aan dat de aanvraag door kan lopen als men nu akkoord gaat. Het uiteindelijke besluit valt als er een definitief plan ligt. Voor de raadsvergadering zal er meer zicht zijn over data plannen.
De burgemeester geeft aan dat de haalbaarheid van de geopperde oplossing van de problemen bij de Beekse brug ook afhangen van het standpunt van het nieuwe college van GS hierover. Vanuit de gemeente zal er in elk geval opnieuw voor gepleit worden.
Mevrouw Hornix geeft aan dat het masterplan Eyckenlust in dat geval kan worden aangepast.

De commissie adviseert de raad dit agendapunt als bespreekstuk te behandelen.

5. Voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Oost-Brabant.
De heer Van Rixtel vindt een termijn van 4 jaar te lang. Hij vraagt waarom dit niet aan de orde is geweest bij de behandeling van kadernota van de BSOB.
De heer Tijssen is akkoord met het voorstel. Uitbreiding is op zich geen doel maar wel als het voordeel oplevert.
De heer Gloudemans sluit zich hierbij aan. Hij vraagt of men over voldoende personeel beschikt voor de uitbreiding.
Mevrouw De Groot vindt het belangrijker om zorgvuldig te zijn dan snel. Zij vraagt aandacht voor goed werkgeverschap.
De heer Van Bree is akkoord met de zienswijze.
De heer Van Zeeland pleit voor een tijdelijk lidmaatschap voor 4 jaar. Dat geeft minder administratieve rompslomp.
Wethouder Briels geeft aan dat die suggestie al bekeken is. Er ligt al een concreet verzoek van een gemeente voor het sluiten van een dienstverleningsovereenkomst. Dat instrument is ook de beste optie. Zorgvuldigheid gaat inderdaad voor snelheid en uitbreiding is geen doel op zich. Hij denkt dat er nog efficiency winst te behalen is. Er is niet veel extra personeel nodig voor het werken met een dienstverleningsovereenkomst. Bij een volledige aansluiting van een nieuwe deelnemer ontstaat de verplichting om personeel over te nemen. Dat hoeft in deze constructie niet. Een termijn van 4 jaar is beter. Voor het einde van het 3e jaar moet men wel de keuze maken of men wel of niet deelnemer wordt. Deze constructie gaat ons minder meerkosten opleveren. Voor een dienstverleningsovereenkomst worden kosten in rekening gebracht.

De commissie adviseert de raad dit agendapunt als hamerstuk te behandelen.

6. Voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling GGD Brabant Zuidoost.
De commissie adviseert de raad dit agendapunt als hamerstuk te behandelen.

7. Voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven 2024.
De commissie adviseert de raad dit agendapunt als hamerstuk te behandelen.

8. Voorstel tot vaststelling van de Bekostigingssystematiek Bereikbaarheid Brainport.

De heer Van Zeeland is te spreken over de informatie die de MRE hierover al in een vroeg stadium heeft verstrekt. Hij vraagt hoe zeker de bijdrage uit het bedrijfsleven is. Hij informeert naar de samenstelling van de gelden in de kostenverdeling.
De heer Van Bree is trots op wat voorligt. Deze regio wordt erkend als succesvolle regio door het rijk. Dat is niet alleen te danken aan ASML. Het geeft een boost aan de hele regio en het biedt kansen voor onze inwoners. Hij wijst erop dat we kritisch moeten blijven kijken naar de vormgeving van de opschaling volgens de barcode. Zijn fractie stemt in met de verdeelsleutel. Hij vraagt tot slot wat de bijdrage is van het onderwijs.
De heer Van Sinten vindt dat we hierin als één regio moeten optrekken. Zijn fractie staat hier dan ook achter. Hij verwijst naar het bereikbaarheidsakkoord en stelt dat het eerlijk is om bijdrage te leveren. Hij vraagt tot slot om een toelichting op de relatie met de bereikbaarheidsagenda.
De heer Gloudemans deelt de mening dat de hele regio hierin de kar moet trekken. Hij gaat akkoord met de verdeelsleutel.
Mevrouw Meulensteen vindt ook dat we moeten blijven bijdragen aan de bekostigingssystematiek voor een goede bereikbaarheid. Zij vraagt om een overzicht van de concrete projecten die van start gaan in de komende 3 jaar en de daarmee samenhangende kosten. Zij uit verder wel haar frustratie over de bereikbaarheid van Eindhoven met behulp van het openbaar vervoer. Zij oppert het idee van een digitaal platform voor het maken van vervoersafspraken om zo de verkeersdrukte te verminderen.
De heer Tijssen staat achter het voorstel. Hij wijst erop dat ASML garant staat voor de bijdrage van het bedrijfsleven.
Wethouder Briels geeft aan dat het bedrijfsleven garant staat voor hun bijdrage. De gemeenten zelf zijn het meest onbetrouwbaar in deze, gelet op de verschillende geluiden die rondgaan. Het college is blij met de inbreng van de commissieleden en de regionale betrokkenheid die wordt getoond. Dat sterkt onze positie. Het feit dat we een belangrijke economische regio zijn brengt ook verplichtingen met zich mee. Hij spreekt liever van een kwaliteitssprong dan van een schaalsprong. Het onderwijs is nauw betrokken bij de ontwikkelingen, alleen niet in financiële zin.
Wethouder Van den Berkmortel verwijst naar de site ZO slim bereikbaar waarin alle projecten worden weergegeven en wat status daarvan is. Er is volgens hem een aparte werkgroep die zich bezighoudt met de ontwikkeling van een digitaal platform. Er is aandacht voor het bereikbaar houden van al die kernen in de regio. De concessie hiervoor ligt echter bij de provincie. Vanuit de regio wordt hierop een stevige lobby ingezet. Naar zijn weten is er geen sprake van overlap in de financiering. Hij zal dat nog even checken.

De commissie adviseert de raad dit agendapunt als hamerstuk te behandelen.

9. Voorstel tot vaststelling van het beleidskader wonen.

De heer Van der Aa vraagt zich af waarom de visie wordt herzien omdat hij geen verschil in de te bouwen woningen kan ontdekken. Hij stelt vervolgens een aantal concrete vragen. Hij is verder benieuwd hoe het college reageert op de inbreng van de heer Van Sambeek van Tot uw Dienst tijdens de beeldvormende avond. Naar aanleiding van het zorgconcept bij Zonnetij spreekt hij zijn zorgen uit over het leveren van de juiste zorg, het tekort huisartsen en de financiering van de zorg in de toekomst. Hij vraagt aandacht voor meer toewijzing van

huurwoningen aan eigen inwoners. Verder pleit hij voor het inzetten op doorstroming en voor het beter bewaken van de prestatieafspraken met de woningcorporaties.
Mevrouw Engels vraagt wat de gemeente kan doen om Wocom te faciliteren om zoveel mogelijk sociale huurwoningen te bouwen. Voor de bouw van midden huur woningen dienen gesprekken gestart te worden met andere partijen omdat Wocom deze niet meer bouwt. Langdurige leegstand van woningen is voor haar onacceptabel. Zij wijst op het feit dat de gehanteerde norm van betaalbare woningen voor heel veel mensen al niet meer betaalbaar is en dus geen oplossing biedt voor de grote vraag naar de gewenste woningen. Jongeren moeten veel te lang wachten op een geschikte woning. Zij pleit daarom voor meer flexwoningen. Verder vraagt zij in hoeverre een zelfbewoningsplicht voor bestaande woningen haalbaar is. De gemeente dient zich niet altijd te schikken naar de plannen van ontwikkelaars.
De heer Brouwers stelt dat een beleidskader concreter is dan een visie. alle facetten die de raad belangrijk vindt zijn hierin ook opgenomen. Het is verder aan het college om die kaders in de uitvoering concreet te maken. Regels moeten echter niet te strak zijn, flexibiliteit is belangrijk. De uitvoeringscapaciteit is volgens hem wel een aandachtspunt. Daarom pleit hij voor meer samenwerking in de regio. Verder vraagt hij aandacht voor het zoeken naar concrete toekomstige bouwlocaties in met name de kernen Lieshout en Aarle-Rixtel. Hij vraagt zich af of het voeren van een actieve grondpolitiek door de gemeente het overwegen waard is. Hij wijst er tot slot op dat we geen verwachtingen moeten creëren die we niet waar kunnen maken.
De heer Van Zeeland vindt de betaalbaarheid van woningen erg belangrijk. Hij maakt zich daar grote zorgen over, zeker bij ouderen met een klein inkomen en een zorgbehoefte. Hij pleit ervoor om naast het medisch primaat ook het sociaal primaat mee te laten wegen in toewijzing van woningen. Tot slot vraagt hij aandacht voor het vastleggen van concrete bouwlocaties.
De heer Gruijters wijst erop dat het toewijzingsbeleid een belemmerende factor vormt. De –regels die het rijk stelt maken het niet makkelijker. Het bouwen van betaalbare nieuwbouw woningen is een probleem vandaag de dag. Ook hij pleit voor een versnelde realisering van flexwoningen. Hij vraagt verder of een sociale binding als voorrangsmogelijkheid opgenomen kan worden in het beleidskader.
De heer Van Sinten is blij dat we op basis van de gedegen onderzoeken verantwoord kunnen investeren in de bouw voor de belangrijkste doelgroepen. Hij maakt zich wel zorgen over de leefbaarheid van de kernen als gevolg van een gebrek aan starterswoningen. Hij vraagt om de ambitie om eigen inwoners de kans te geven om in de eigen kern te blijven wonen toe te voegen aan het beleidskader. Ook de financiële haalbaarheid voor de bouw van midden huur woningen zou hij graag toegevoegd zien aan de uitvoeringsagenda. Als laatste zou hij graag toegevoegd zien dat het vereveningsfonds zo mogelijk ook ingezet wordt voor het bevorderen van de bouw van woningen in de midden huursector en het goedkopere koopsegment. Hij vraagt tot slot of het overzicht aan plannen op de site nog wordt herzien naar aanleiding van dit beleidskader.
Wethouder Van den Berkmortel legt uit waarom een herijking van de woonvisie volgens het college noodzakelijk is. Naar aanleiding van de suggestie van de heer Van Sambeek is hij zeker bereid te participeren in netwerken als dat nuttig is. De toewijzing van woningen aan eigen inwoners bij toewijzing via Wooniezie is inderdaad laag. Er is echter een nieuwe Huisvestingswet nodig om een huisvestingsverordening vast te stellen waarmee meer woningen aan eigen inwoners toegewezen kunnen worden. Het van belang om in te zetten op doorstroming. Hij wijst erop dat al sprake van differentiatie in de grondprijzen. Bepaling van

de grondprijzen is overigens een bevoegdheid van de raad. Steeds meer projectontwikkelaars dienen de laatste jaren plannen in de bouw van midden huurwoningen. Naar zijn mening moeten we sociale woningcorporaties hier dan ook niet mee belasten. Zij dienen hun aandacht volledig te kunnen richten op de bouw van sociale huurwoningen. Uiteraard vindt Wocom leegstand ook niet wenselijk. Hij zal daar aandacht voor vragen. De hoge kosten van woningbouw op dit moment is een realiteit. In planvorming zijn veel woningen opgenomen voor starters. Een zelfbewoningsplicht is al opgenomen in de verkoopvoorwaarden. Hij heeft geen signalen dat dit op grote schaal wordt ontdoken. De betaalbaarheid van woningen is essentieel. Dat is ook als voorwaarde opgenomen in het beleidskader. Verder is flexibiliteit in de uitvoering erg belangrijk. Er wordt ingezet op meer samenwerking in de regio. Het college heeft aandacht voor voldoende bouwlocaties in Lieshout en Aarle-Rixtel. De suggestie van het primaat op medische gronden zal hij meenemen in de prestatieafspraken met Wocom.
Een actief grondbeleid moet geen doel op zich zijn. Indien dat nodig is, is dat te overwegen maar hier kleven ook risico's aan. In het verleden zijn er te weinig levensloopbestendige woningen gebouwd. Als dat wel was gebeurd, dan was de doorstroming beter geweest. De suggestie van de heer Van Sinten om aan het beleidskader de ambitie toe te voegen om eigen inwoners de kans te geven om in de eigen kern te blijven wonen neemt hij over. De opname van de financiële haalbaarheid voor de bouw van midden huur woningen is volgens hem niet nodig. Dat staat al in de prestatieafspraken met Wocom. De suggestie over de toepassing van het vereveningsfonds vindt hij wel interessant om te bekijken. De opmerkingen van de dorpsraden neemt hij mee. De suggestie van een sociale binding bij de toewijzing van woningen kan worden opgenomen in de begripsomschrijving van de huisvestingsverordening. Hij verwacht dat een zelfbewoningsplicht in 2024 kan worden opgenomen. De bouw van flexwoningen heeft nogal wat voeten in aarde en duurt vaak net zo lang als de bouw van reguliere woningen. Hij kiest in dat geval dan liever voor dat laatste.
Tot slot geeft hij aan te zullen bekijken waar aanpassing van de typologie van woningbouwplannen die op de site staan mogelijk is.
Wethouder Slaets wijst op de positieve ontwikkelingen in de gemeenschap als het gaat over het aanpakken van de uitdagingen die de vergrijzing met zich meebrengt. Bij de bouw van nieuwe zorginstellingen is er aandacht voor de invulling van voldoende zorg om zodoende de werklast voor de huisartsen te ontzien. Het project Zonnetij is volgens haar een goed voorbeeld van gecombineerd wonen.

De commissie adviseert de raad dit agendapunt als bespreekstuk te behandelen.

10. Stand van zaken intergemeentelijke / regionale samenwerking.
Van de mogelijkheid wordt geen gebruik gemaakt.

11. Rondvraag.
De heer Van der Aa geeft aan dat bij de behandeling van de kadernota is aangeven dat uitgezocht zou worden waarom Senzer niet voldoende mensen kan leveren voor het groenonderhoud. Daar is nog geen antwoord op gekomen.
Wethouder Slaets geeft aan dat het antwoord wordt meegenomen in de presentatie over het groenbeheerplan eind dit jaar.

12. Sluiting.
De voorzitter sluit vervolgens de vergadering.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 25 oktober 2023.

De griffier, De voorzitter,

M.L.M. van Heijnsbergen L.W.J. Peeters